

Qarabağın bərpa epopeyası

Şərqi Zəngəzur və Qarabağ sürətlə dirçəlir. Bu qədim diyarın yaxın gələcəkdə təkcə Azərbaycanın deyil, bütövlükdə Cənubi Qafqazın inkişaf edən mədəniyyət və turizm mərkəzlərindən birinə çevriləcəyi günlər heç də uzaqda deyil.

Azərbaycan öz təbii gözəlliyi, zəngin tarixi və mədəni irsi ilə hər zaman turistlər üçün cəlbedici olub. Odalar Yurdu qədim abidələri, nadir flora və faunası, füsunxar təbiəti ilə dünyanın hər yerindən gələn səyyahları valeh edir. Lakin bu gün Azərbaycan təkcə turizm

bunlar bu diyarın turizm potensialını daha da artırır. Prezident İlham Əliyevin də vurğuladığı kimi, Qarabağ həm təbii gözəllikləri, həm də tarixi abidələri ilə bənzərsiz bir məkandır və yaxın gələcəkdə Azərbaycanın əsas turizm mərkəzlərindən birinə çevriləcək.

Bu gün Qarabağ yeni bir dövərə qədəm qoyur - dağı-

məkanı kimi deyil, həm də sürətli iqtisadi inkişafi, möhtəşəm infrastruktur layihələri və qlobal miqyaslı təşəbbüsleri ilə tanınır. Ölkəmiz siyasi, iqtisadi və mədəni cəhətdən regionun lideri kimi çıxış edir, mühüm enerji və neqliyyat layihələrinin əsas istirakçılarından biri olaraq beynəlxalq arenada öz mövqeyini daha da gücləndirir.

Azərbaycanın təbiəti tükənməz xəzinədir. Səfali yaylaqlar, müalicəvi mineral sular - hər biri bu torpaqların bize bəxş etdiyi misilsiz nəmətlərdir. Qarabağ isə bu sərvətlərin əsl incisidir. Kəlbəcərin səfali İstisuyu, Şuşanın dillər əzberi olan Cıdır düzü, təbiətin insanı heyretə salan möcüzələri - bütün

dilimşəfətləri yenidən qurulur, tarixi-mədəni ərəsimiz bərpa edilir, turizm infrastrukturunu yaradılır. Artıq bu torpaqlar təkcə vətənimizin deyil, dünyanın diqqət mərkəzinə çevrilir. Qarabağ Azərbaycan turizminin parlayan ulduzu olacaq. Bütün dağıntılara, ağır maddi və mənəvi itkilərə baxmayaraq, Azərbaycan bu gün Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru dirçətmək üçün böyük bir quruculuq epopeyasına imza atır. Vəhşicəsinə dağıdılmış dini, tarixi və mədəni abidələr bərpa olunur, Şuşada başlanan mədəni dirçəliş dalğası artıq bütün Qarabağa yayılır.

Cəmi bir neçə il ərzində Şuşada Vəqifin məqbərəsi

ve büstü, Üzeyir Hacıbəylinin abidəsi ucaldıldı, dağıdılmış evi bərpa olundu, Bülbülmən ev-muzeyi yenidən qapılarını ziyarətçilərə açdı, Natəvan bulağı keçmişdəki kimi çağlarıdır. Prezident İlham Əliyevin göstərişi ilə gülələnmiş dahi şəxsiyyətlərin - Natəvanın, Üzeyir Hacıbəylinin və Bülbülmən büstləri Şuşaya qaytarıldı və şəhərin mərkəzində yerləşdirildi. Bununla yanaşı, üç məscidə bərpa işləri başladı, Vəqif Poeziya Günləri və "Xanibulbul" festivalı yenidən həyata qaytarıldı. Bütün bu prosesdə Heydər Əliyev Fonduunun rolü danılmazdır.

Şuşa bu gün təkcə tarixi ərəsimini deyil, eyni zamanda müasir simasını da bərpa edir. Qısa müddətdə burada "Qarabağ" və "Xanibulbul" hotelləri istifadəyə verildi. Qeyd edək ki, Şuşa Otel-Kongress Mərkəzi Kompleksi şəhərin mərkəzində - Zəfər yolu üzərində yerləşir. Kompleks fərdi üslubu, yüksək keyfiyyəti və çoxsaylı xidmət növləri ilə fərqlənir. Nadir memarlıq həlli ilə diqqəti cəlb edən, dörd mərtə-

bədən və zirzəmidən ibarət Şuşa Otel-Kongress Mərkəzi Kompleksində 154 otaq, konfrans və ziyafət zalları, restoran, hovuz, SPA, fitnes və digər xidmət bölmələri yaradılıb.

Qarabağa və Şərqi Zəngəzura yeni həyat vermək üçün nəqliyyat infrastrukturunu da sürətlə qurulur. Füzuli Hava Limanı artıq fəaliyyətə başlayıb, yaxın vaxtlarda Laçın hava limanı da açılacaq. Bu isə bölgəyə səfər etmək istəyən yerli və xarici turistlər üçün böyük rahatlıq yaradacaq. Şuşanın mədəni zənginliyindən Kəlbəcərin ekoturizm potensialına, İstisu kurortlarından Xocavəndin tarixi məkanlarına qədər hər yeri asanlıqla ziyarət etməyə imkan verəcək. Burada ekoturizm, dağ, qış, ov və sağlamlıq turizmləri kimi sahələrdə geniş imkanlar mövcuddur. Dövlət Turizm Agentliyi artıq işğaldən azad olunmuş ərazilərin turizm inkişaf strategiyasını hazırlanıb. Kəlbəcər təkcə müalicəvi suları ilə deyil, həm də qış turizmi ilə seçiləcək. Şuşa festivallar şəhərinə çevriləcək, Ağdam isə "dark tourism" - yəni işğalın dəhşətli nəticələrini çılpaq şəkildə göstərən turizm növü ilə fərqlənəcək. Xocavənd də unikal turizm potensialına malikdir, Tuğ və Hadrut şərab marşrutuna daxil ediləcək, Azix və Tağlar mağaraları yeni arxeoloji və ekotu-

rizm məkanlarına çevriləcək. Suqovuşanda da turizm layihələri həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, ötən ilin iyun ayına qədər təkcə Qurban bayramı ilə əlaqədar qeyri-iş günlərində Şuşa şəhərinə 2650 avtomobil ilə 12 528 nəfər, Laçın şəhərinə isə 2 296 fərdi avtomobil ilə 8 330 nəfər səfər edib. Statistik rəqəmlərə nəzər salsaq görərik ki, Şuşaya səfər edənlərin 1779 nəfəri, Laçına səfər edənlərin isə 709 nəfəri hotellərdə istirahət ediblər. 2023-cü il dekabrın 27-dən 2024-cü il iyunun 19-dək Şuşa şəhərinə ümumilikdə 72 298 nəfər səfər edib. Həmçinin 2024-cü il aprelin 27-dən iyunun 19-dək Laçın şəhərinə səfər edənlərin sayı isə 42 670 nəfər olub. Onu da əlavə edək ki, Laçın şəhərinə giriş 2 yoxlanış-nəzarət məntəqəsi (Şuşa və Güləbird postları) vasitəsilə həyata keçirilir. Qeyd edilən tarixlər üzrə Şuşa postundan 5673 avtomobil ilə 15839 nəfərin, Güləbird postundan isə 9937 avtomobil ilə 26831 nəfərin keçidi təmin edilib.

Azərbaycanın dinamik inkişafi, aparılan islahatlar və bərpa-quruculuq Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru dirçəldir və bu torpaqlar həm yerli, həm də xarici turistlər üçün əsl cazibə mərkəzinə çevrilir.

Musa BAGIRLI,
"Respublika".